

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nauka.com.ua](http://www.economy.nauka.com.ua) | № 8, 2020 | 27.08.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.8.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.8.6)

УДК 336.71:519.866

*В. В. Коваленко,
д. е. н., професор, професор кафедри банківської справи,
Одеський національний економічний університет, Одеса
ORCID ID: 0000-0003-2783-186X*

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВ

*V. Kovalenko,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Banking,
Odessa National Economic University, Odessa*

SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO DIAGNOSIS OF FINANCIAL STATUS OF BANKS

В статті досліджено сучасні підходи до діагностики фінансового стану банків. Доведено, що ефективне функціонування банківської системи – необхідна умова розвитку ринкових відносин в Україні, що об'єктивно визначає головну роль центрального банку стосовно регулювання банківської діяльності. Визначено, що фінансовий стан банків характеризує їх здатність забезпечувати необхідними інвестиційними вливаннями для розвитку економіки України. Проаналізовано методи діагностики фінансового стану. Систематизовано науково-методичні підходи до оцінювання фінансового стану банків. Проведено аналіз основних показників, які характеризують сучасний фінансовий стан банків. Розглянуто загальні підходи до проведення оцінки банків за методологією «Процес наглядних оцінок та перевірок SREP». Запропоновано основні напрями, виконання яких надасть можливість забезпечити стійкий фінансовий стан банків.

The article examines modern approaches to diagnosing the financial condition of banks. It is proved that the effective functioning of the banking system is a necessary condition for the development of market relations in Ukraine, which objectively determines the main role of the central bank in regulating banking activities. It is determined that the financial condition of banks characterizes their ability to provide the necessary investment infusions for the development of Ukraine's economy. Methods of diagnostics of financial condition are analyzed, namely: discriminant analysis, models of classification trees, models of rating estimation, models of warning indicators of crisis of financial condition, diagnostic matrices of financial balance, cluster analysis, graphic method. The article analyzes the main quantitative and qualitative indicators that characterize the current financial condition of banks. The purpose of diagnostics of financial condition as establishment of a condition and revealing of problem situations of banking system and development of a complex of the measures directed on their decision is defined. Scientific and methodological approaches to assessing the financial condition of banks are systematized. The general approaches to the assessment of banks according to the SREP methodology are considered. This methodology has four elements: analysis and evaluation of the business model; assessment of

the level of organization of corporate governance and internal control; capital adequacy and liquidity adequacy. The main directions are proposed, the implementation of which will provide an opportunity to ensure a stable financial condition of banks. These areas need to be structured according to the problems faced by the banking system, namely: addressing the quality of assets and capitalization of the banking system; stimulating structural changes in the banking system; resolution of structural imbalances in banks' balance sheets in order to stimulate sustainable development of the banking system; development of corporate governance in banks; development of financial markets and banking infrastructure; institutional transformation of the National Bank of Ukraine.

Ключові слова: банки; фінансовий стан; діагностика; індикатори; банківський нагляд; прибуток.

Key words: banks; financial condition; diagnostics; indicators; banking supervision; profit.

Постановка проблеми. В останні роки спостерігається чітка тенденція до збільшення економічної та політичної нестабільності на національному, регіональному та глобальному рівнях. Банківські системи, які акумулюють політичні, макроекономічні та інституціональні ризики, в умовах зростаючої нестабільності опиняються в найбільш несприятливому становищі. При цьому виникнення нестабільності безпосередньо у банківському секторі економіки призводить до негативних наслідків розвитку економіки в цілому, а в деяких випадках провокує соціально-політичну кризу [1, с. 286].

Також, в останні роки спостерігається стійка тенденція до зменшення діючих банків України. Станом на 01.07.2020 р. в Україні діє 75 банків, у тому числі 34 банки з іноземним капіталом. Питома вага іноземного капіталу у статному капіталі банків склала 39,75 %. Через це зменшилася довіра населення до банків, яка поступово відновлюється. Негативним чинником є високий рівень проблемних кредитів у банках України, який станом на 01.07.2020 р. становить 49,62 %, але слід відмітити, що спостерігається тенденція до їх зменшення. З часу кризи 2008 р., тільки 2017 р., банки України продемонстрували прибуткову діяльність. Значні можливості для подальшого розвитку банків та зниження витрат банківського бізнесу визначається активним використанням Інтернету при наданні банківських послуг.

Ефективне функціонування банківської системи – необхідна умова розвитку ринкових відносин в Україні, що об'єктивно визначає головну роль центрального банку стосовно регулювання банківської діяльності. Національний банк України докладає зусиль для реалізації основної стратегічної мети, визначення для нього законодавством, - забезпечення стабільності національної грошової одиниці шляхом цілеспрямованої монетарної політики, зорієнтованої на макроекономічну стабілізацію та зниження темпів інфляції. За таких умов, актуальним питанням є вибір методів та інструментів діагностики фінансового стану банків України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження різноманітних аспектів діагностики фінансового стану банків становить значний теоретичний та практичний інтерес. Зокрема, діагностиці фінансового стану банків присвячені наукові праці Самородова Б. [2], Лисенок О. [3], Лобачевої І. [4], Федішина М [5]. Використання методів діагностики для прогнозування кризових ситуацій банках досліджено у працях Болдирєва О. [6], Погореленко Н.П. [7], Васильєвої Т. [8]. Примостки Л. [9]. Шануючи доробок вітчизняних учених у проблематиці діагностики фінансового стану банків, зауважимо, що важливим є вибір методологічного інструментарію щодо його оцінювання та прийняття обґрунтованих рішень недопущення кризових ситуацій у банках. Саме тому питання вибору методів та інструментів оцінювання фінансового стану банків потребують аналізу та продовження системного опрацювання.

Мета статті – аналіз стану рівня фінансового стану банків України та теоретико-методичне обґрунтування вибору методів та інструментів його оцінювання.

Основні результати дослідження. Фінансовий стан банків характеризує їх здатність забезпечувати необхідними інвестиційними вливаннями для розвитку економіки України. Як зазначає колектив авторів наукової статті [5, с. 85], стійкий фінансовий стан забезпечує спроможність комерційних банків ефективно працювати, досягати окреслених цілей, протидіяти ризикам, здійснюючи діяльність на ринку фінансових послуг, а також зберігати та поновлювати життєздатність у разі раптового її порушення. Банківська система є найбільш розвиненим сегментом фінансового ринку та забезпечує кредитними ресурсами потреби економічних суб'єктів [7, с. 199].

Недостатній фінансовий стан банківського сектору може призвести до виникнення банківських та валютних криз, що спричиняє ситуацію, в якій банківська паніка призводить до вимушеного призупинення банками внутрішньої конвертованості зобов'язань та адміністративного втручання уряду в банківську систему [10, с. 85].

У загальному розумінні діагностика фінансового стану – це багатофакторна категорія, яка включає дослідження базових показників господарської діяльності соціально-економічної системи, всебічний аналіз

впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансово-економічний і техніко-технологічний стан суб'єкту економічної діяльності та експертне оцінювання розроблених заходів, перспектив фінансового оздоровлення та превентивної санації, а також досягнення цілей прогнозування. Відповідно, сутність діагностики полягає у здатності оперативно розпізнавати дестабілізуючі фактори та процеси, забезпечувати прийняття випереджуючих управлінських заходів із метою запобігання виникненню нових проблем у розвитку організації та підвищення ефективності системи управління в цілому.

Діагностику фінансового стану у банках слід розглядати як процес, який забезпечує виявлення, нейтралізацію та подолання кризових ситуацій, а в підсумку діагностика повинна розпізнавати інституціонально-нормативне середовище функціонування банку і тим самим доповнювати профілактику банкрутств та фінансового оздоровлення. Основні елементи процесу діагностики фінансового стану у банках представлено на рисунку 1.

До методів діагностики фінансового стану банків слід віднести:

Дискримінантний аналіз: методики Альтамана; Таффлера; Бівера; Ліса; Зайцевої; Сайфуліна; Терещенка;

Моделі класифікаційних дерев: CART; моделі типу Stochastic Gradient Boosting; моделі типу TreeNet;

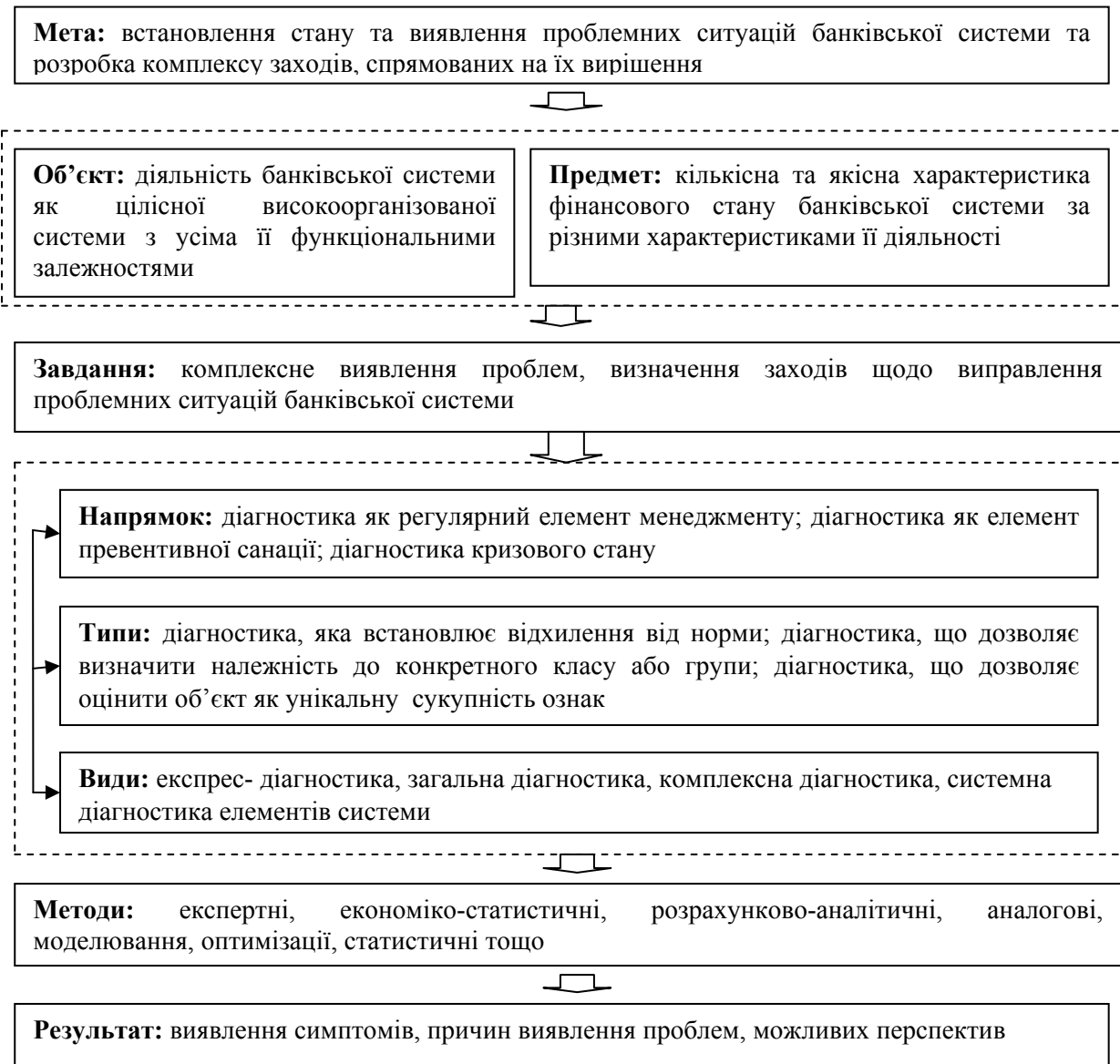
Моделі рейтингової оцінки: SCOR; PATROL; SEER; ORAP; CAMELSO; модель Кромонава;

Моделі попереджуючих індикаторів кризи фінансового стану: сигнальний підхід; моделі дискретного вибору; розрахунок прогнозного індикатору кризи на основі використання теорії нечіткої логіки; визначення глибини банківської кризи та прогнозування банкрутства;

Діагностичні матриці фінансової рівноваги: матриця «рентабельність – платоспроможність» Ю.О. Проскуріна; Матриця «ліквідність – рентабельність» Л.А. Костирко; матриця «економічний прибуток – ефект фінансового важеля»;

Кластерний аналіз: К-середніх; графові та статистичні алгоритми кластеризації; нейронова мережа Кохена; ієрархічна кластеризація (токсоманія); алгоритм, заснований на методі просіювання;

Графічний метод: графіки, гістограми, діаграми [8, с. 23; 11, с. 364].

Рис. 1. Елементи процесу діагностики фінансового стану у банках

Джерело: [10, с. 363]

Вітчизняна наукова спільнота пропонує різні підходи до діагностики фінансового стану банків, характеристика яких представлена у таблиці 1.

Таблиця 1.

Характеристика науково-методичних підходів діагностики фінансового стану банків

№ пор.	Автор	Характеристика методики
1.	Примостка Л.О. [9, с. 139-142]	Визначення основних показників діяльності банків (кількісні показники, активи, пасиви); Структурні компоненти кредитного портфелю банків; Щоквартальна динаміка доходів і витрат банків
2.	Погореленко Н. П., Лютий М.М. [7, с. 199-202]	Дослідження динаміки ВВП та капіталу банків в Україні; діючих банків та банків в стані ліквідації та установи, у яких введено тимчасову адміністрацію; динаміки кількості банків; динаміки власного та статутного капіталів банків; динаміки активів банків; динаміки депозитів банків; частки непрацюючих кредитів по банківській системі України
3.	Самородов Б.В. [2, с. 108-114]	Дослідження впливу депозитів, залучених банками від юридичних та фізичних осіб; показників капіталу та активів банків; сформованих резерви банків; співвідношення активів і зобов'язань банків; валютної складової активів і зобов'язань банків; кредитів виданих юридичним і фізичним особам; співвідношення залучених коштів від населення і юридичних осіб
4.	Васильєва Т., Леонов С., Афанасьєва О. [8, с. 24]	Діагностика факторів, які характеризують настання ймовірності банкрутства банків: відношення регулятивного капіталу, до активів, зважених за ризиком; відношення регулятивного капіталу I рівня до активів, зважених за ризиком; відношення проблемних кредитів до капіталу; відношення проблемних кредитів до кредитів наданих; концентрація кредитів (за секторами економіки) у сумі валових наданих кредитів; темпи зростання кредитного та депозитного портфелів; темпи зростання відсоткових ставок за депозитами та кредитами; рентабельність активів та капіталу; відношення процентного доходу до загальних активів; відношення непроцентних витрат до валового доходу, оцінювання економічних нормативів діяльності банків
5.	Лобачева І.Ф. [4; с. 224-225]	Визначає, що в об'єктивній оцінці фінансового стану зацікавлені всі користувачі бухгалтерської (фінансової) звітності, які в Міжнародних стандартах аудиту об'єднані в три основні групи: особи, які безпосередньо займаються бізнесом у даному банку; особи, які не працюють в банку, але мають пряму фінансову зацікавленість у даному бізнесі (наприклад, власники акцій); особи, які мають непряму фінансову зацікавленість у даному бізнесі (податкові служби; фондові біржі, які займаються купівлею-продажем цінних паперів; органи, які контролюють ціни, експорт та імпорт, профспілки, преса та ін.)
6.	Федишин М.П., Жаворонок А.В., Ковальчук Н.О. [5, с. 85]	Визначення фінансового стану банків за допомогою індикаторів фінансової стійкості банків, а саме: Співвідношення регулятивного капіталу та зважених за ризиком активів (I1); співвідношення регулятивного капіталу I рівня та зважених за ризиком активів (I2); співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів та капіталу (I3); співвідношення недіючих кредитів та сукупних валових кредитів (I4); співвідношення кредитів за секторами економіки та сукупних валових кредитів (I5); норма прибутку на активи (I6); норма прибутку на капітал (I7) та інші.
7.	Лисенок О.В. [3], Болдирев О.О. [6]	Методика передбачає розрахунок інтегрального показника фінансового стану банків на підставі оптимізації фактичних та нормативних значень обраних коефіцієнтів

Джерело: систематизовано автором

Проведемо діагностику фінансового стану банків України за методиками, які представлені у таблиці 1.

Аналіз сучасного стану розвитку банківської системи дає можливість виокремити наступні проблеми, що стримують її розвиток: банки все ще мають суттєві частки проблемних активів на балансі, що потребує системного рішення проблеми якості активів; банківська система не має фундаменту для сталого розвитку, має замалу базу заощаджень, кредитування призупинилось, джерела капіталу обмежені, ринок надзвичайно фрагментований, довіра до банківської системи знизилася; банківський нагляд не в змозі проводити макропруденційний нагляд на необхідному рівні та виявляти ризики на ранній стадії; розвиток фінансової інфраструктури не відповідає потребам банківського сектору та економіки в цілому [11, с. 78].

У таблиці 2.1 наведено динаміку щодо кількості зареєстрованих банків, в тому числі і тих, що мають іноземний капітал.

Таблиця 2.

Динаміка основних показників щодо кількості зареєстрованих банків в Україні за 2011-2020* рр.

Показник	Станом на 01.01.								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Кількість банків за реєстром	176	180	163	117	96	82	77	75	75
Із них: з іноземним капіталом	53	49	51	41	38	38	37	35	35
У т.ч. зі 100% іноземним капіталом	22	19	19	17	17	18	23	23	23
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	39,5	34	32,5	43,3	37,8	29,2	28,2	28,7	39,75

*2020 – станом на 01.07.2020

Джерело: розраховано автором за матеріалами [12]

За показниками, що наведено у табл. 2.1, можна зробити висновки, що загальна кількість діючих банків скоротилася за період, який досліджується на 101 установу. Що стосується банків з іноземним капіталом, то їх кількість за період змінювалася, так максимальна кількість банків з іноземним капіталом була у 2011-2012 рр. – 53 банки, а мінімальна у 2016-2017 рр. та 2018 р. – 38 та 37 банків відповідно. Отже можна зазначити, що присутність банків з іноземним капіталом теж здійснює вагомий вплив на розвиток конкуренції в банківській системі.

Як відомо, фінансовий стан банків визначається прибутковістю їх діяльності, яка залежить від структури доходів і витрат (табл. 3).

Таблиця 3.

Динаміка фінансового результату діяльності банків України за період 2015-2019 рр. млн грн.

Стаття	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020*
Доходи	190 691	178 054	204 554	152 300	128 620
процентні доходи	135 807	124 009	140 803	74 014	75 122
комісійні доходи	31 362	37 138	50 969	62 062	31 154
результат від торговельних операцій	8 243	7 224	1 853	16 224	17 818
інші операційні доходи	9 605	7 264	8 589	8 091	3 152
інші доходи	3 946	1 349	1 809	3 716	968
повернення списаних активів	1 728	1 070	532	909	406
Витрати	350 078	204 545	182 215	87 984	104 830
процентні витрати	91 638	70 971	67 760	74 014	34 193
комісійні витрати	7 182	9 650	13 159	18 089	10 651
інші операційні витрати	10 920	11 719	16 800	19 225	6 716
загальні адміністративні витрати	39 356	44 202	53 670	76 137	32 805
інші витрати	3 089	15 116	2 011	2 189	904
відрахування в резерви	198 310	49 206	23 758	11 847	17 823
податок на прибуток	-418	3 681	5 057	4 683	1 738
Чистий прибуток (збиток)	-159 388	-26 491	22 339	59 634	23 790

*2020 – станом на 01.07.2020

Джерело: розраховано автором за матеріалами [12]

Як свідчать дані таблиці 3, за результатами 2014-2017 рр. фінансовий результат діяльності банків був негативний. У 2018 році банківська система впреше за аналізований період отримала прибуток у розмірі 22339 млн. грн. при тенденції кількісного зменшення банків.

Отримані результати зростання чистого прибутку у 2019 році, підтверджуються тим фактом, що темпи зниження доходів склали 51,71 % у порівнянні з 2018 роком (рис. 2).

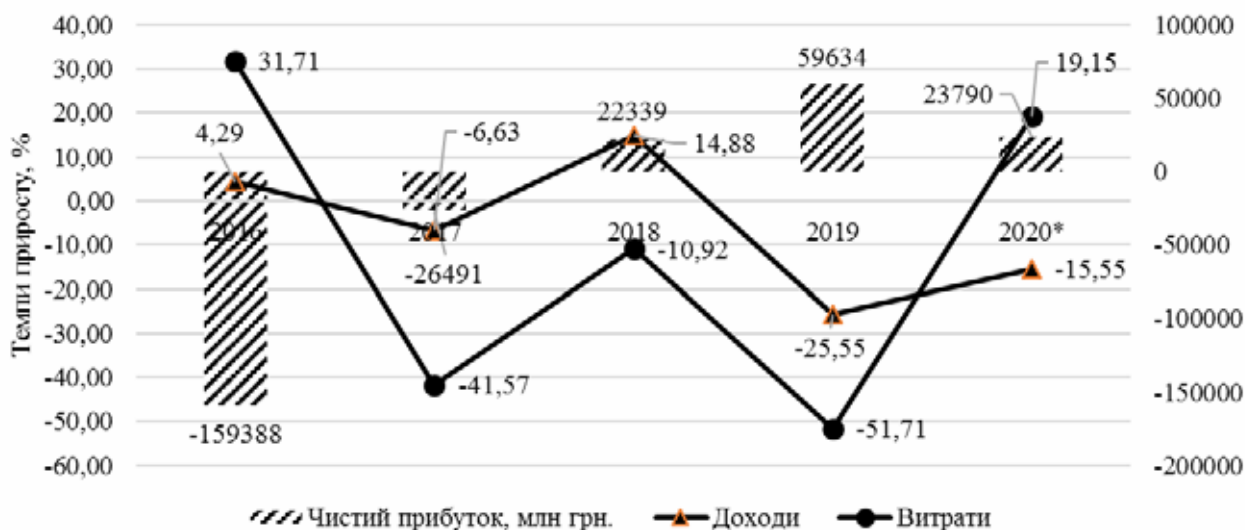

Рис. 2. Динаміка темпів приросту доходів та витрат банків України у 2016-2020* рр.

*2020 – станом на 01.07.2020

Джерело: розраховано автором за матеріалами [12]

При цьому слід звернути увагу на те, що доходи банків України станом на 01.07.2020 р. супроводжуються темпами зниження на 15,55 %. В абсолютному значенні доходи банків за півроку 2020, складають майже досягнутий обсяг у 2019 р. Це саме стосується і чистого прибутку.

Для того, щоб банки мали змогу залишатися конкурентоспроможними, вони в першу чергу повинні мати позитивні економічні показники, що в свою чергу свідчить про їх ефективну діяльність.

Розглянемо більш детально окремі показники діяльності по всій банківській системі України за період з 2010-2020* рр. (рис. 3).

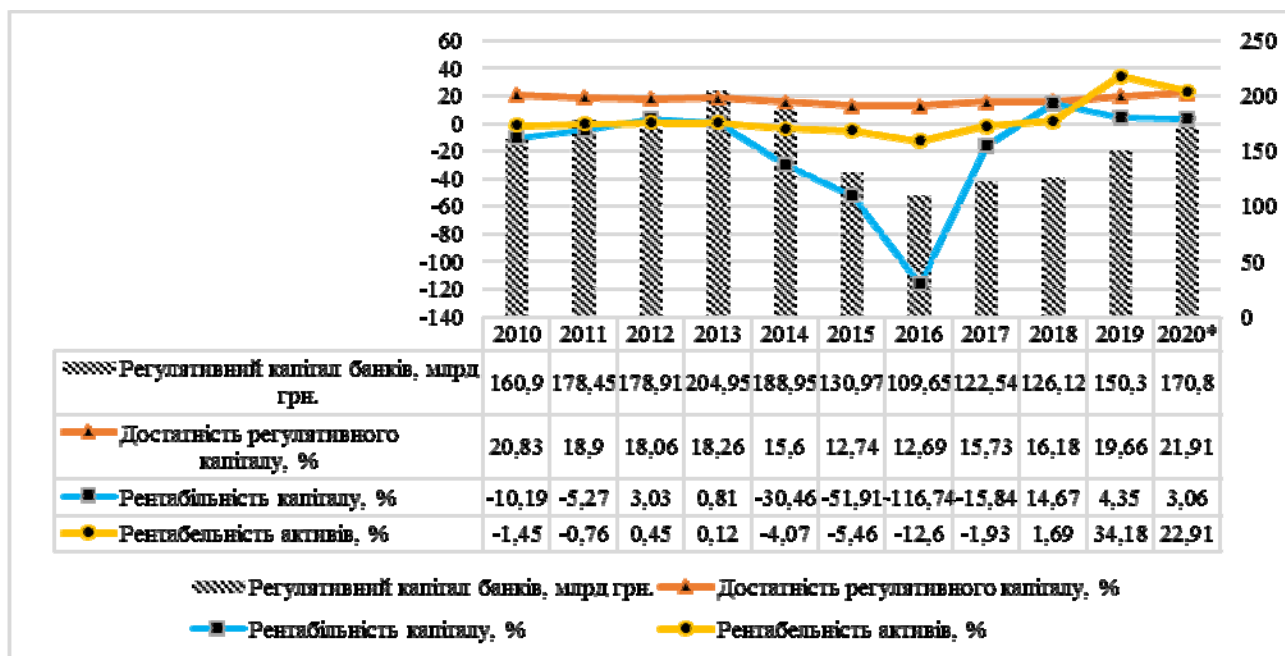

Рис. 3. Динаміка показників рентабельності активів та капіталу банків України за період 2010-2020* рр.

*2020 – станом на 01.07.2020

Джерело: розраховано автором за матеріалами [12]

За даними рисунку 3, можна зробити висновок, що банківська система України має динамічну амплітуду отримання прибутку. Як свідчать дані представлені на рисунку 3, рентабельність активів за весь проаналізований період носить динамічний характер, і за перше півріччя 2020 р. досяг позитивного результату, це стосується і рентабельності капіталу банків. Так станом на 01.07.2020 р. він склав 3,06 % та 22,91 % рентабельності активів.

Представлена ситуація зумовлена взаємовідносинами держави як зовнішнього стейкхолдера (регулятора банківської діяльності) та банків. Проблема полягає у тому, що банки, складаючи основу фінансової системи та фактично являючи собою підприємства, зацікавлені у забезпеченні виконання своїх інтересів, а держава діє в інтересах всього суспільства, а тому банки фактично мають подвійний захист – з одного боку їх ефективна діяльність є гарантом стійкості банківської системи, а з іншого, вони є підприємствами, інтереси яких також мають захищатися державою [11, с. 78].

За рейтингом надійності у 2020 році викорнено наступні банки: Райффайзен банк Аваль (Raiffeisen Bank, Австрія), Креді Агріколь Банк (Credit Agricole, Франція), Укрсиббанк (BNP Paribas Group, Франція), Ситибанк (Україна) (Citibank, США), ІНГ Банк Україна (ING Group, Нідерланди), Ощадбанк (державний), Укрексімбанк (державний), Укргазбанк (державний), ПроКредит Банк (ProCredit Bank, Німеччина), Кредобанк (PKO Bank Polska, Польща), ОТП Банк (OTP Bank, Угорщина), ПУМБ (СКМ Фінанс, Україна), ПриватБанк (державний), Правекс-банк (Intesa Sanpaolo, Італія), Альфа-Банк (ABN Holdings, Люксембург), Таскомбанк (Сергій Тигипко, Україна) [13]. Можна зробити висновок, що до більш надійних банків відносяться банки з державною формою власності та банки іноземних груп.

Найбільш прибуткові та збиткові банки України наведено у таблиці 4.

Таблиця 4.
Топ найбільш прибуткових та збиткових банків України у 2020 році

Банк	Прибуток, млн. грн.	Банк	Збиток, млн. грн.
Приватбанк	27427,08	Укрсоцбанк	-1091,8
Райффайзен Банк Аваль	3503,87	Правекс Банк	-50,5
Укрексімбанк	2269,86	Банк Кредит Дніпро	-45,0
Укрсиббанк	2073,02	Місто-Банк	-23,8
ПУМБ	1993,92	Комінвестбанк	-22,1
ОТП Банк	1938,54	Скай Банк	-20,6
Сітібанк	1553,64	Аркада	-17,1
Альфа-Банк	1487,19	Альпарі Банк	-15,8
Креді-Агріколь Банк	1332,28	Юнекс Банк	-6,1
Промінвестбанк	1096,31	Український банк реконструкції та розвитку	-0,9

Джерело: розраховано автором за матеріалами [13]

При діагностиці фінансового стану банків слід звертати увагу на діючі Міжнародні стандарти Базельського комітету з банківського нагляду, які в більшій мірі спрямовані на регулювання банківського сегмента фінансового ринку. В даний час до основних документів, який регламентує системи міжнародного регулювання діяльності банків, можна віднести «Стандарти банківської діяльності», розроблені Базельським комітетом з банківського нагляду, заснованому при Банку міжнародних розрахунків і відомі як «Базельські угоди» («Basel I», «Basel II», «Basel II.5» і «Basel III»). На сьогоднішній день актуально застосування правил «Basel III». Вимоги стандарту «Базель III» є керівництвом для національних регуляторів щодо застосування інструментів макропруденційного регулювання. Національні регулятори мають право на прийняття більш жорстких стандартів, ніж базельські мінімуми. Основні положення «Базель III» були завершені в кінці 2017 року. На сьогодні діють перехідні домовленості Базель III до 2027 року.

Структура стандартів «Basel III» містить змінені вимоги до структури капіталу і ризику ліквідності. Слід зазначити, що сучасний стан світового банківського бізнесу свідчить про те, найбільший обсяг сформованого банківського капіталу спостерігається в Китаї (табл. 5).

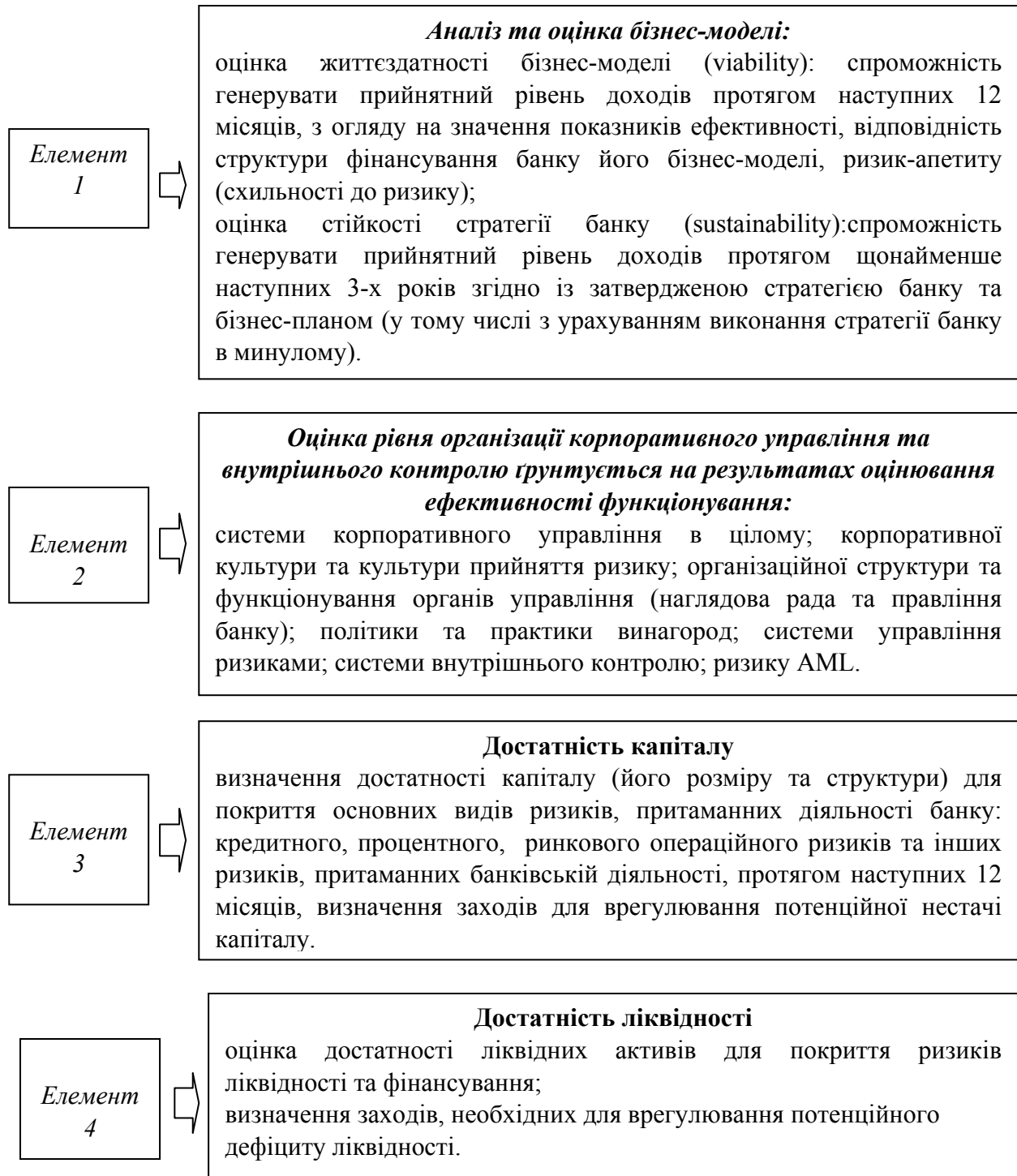
Таблиця 5.
ТОП 10-світових банків за рівнем капіталу

Поточний ранг	Попередній ранг	Банк	Країна	Капітал 1 рівня, млрд дол. США
1	1	ICBC	China	338
2	2	China Construction Bank	China	287
3	4	Agricultural Bank of China	China	243
4	3	Bank of China	China	230
5	5	JP Morgan Chase	US	209
6	6	Bank of America	US	189
7	7	Wells Fargo	US	168
8	8	Citigroup	US	158
9	10	HSBC	UK	147
10	9	Mitsubishi UFJ	Japan	146

Джерело: [14]

Національний банк України, для діагностики фінансового стану України розробив методичні підходи «Процес наглядових оцінок та перевірок SREP». SREP Guideline вбачає 4 основні акценти нагляду (Рис. 4) [15].

Рис. 4. Загальні підходи до проведення оцінки банків за методологією SREP за 4 елементами
Джерело: [15]

Ефект від запровадження нових інструментів нагляду полягає у забезпеченні гармонізації підходів щодо банківського нагляду з законодавством ЄС; посилення наглядового реагування на ранніх стадіях ідентифікації ризиків банку; проведення оцінки банків України з урахуванням підходів, які використовуються в країнах ЄС, що надає можливість порівнювати банки України із банками інших країн, з точки зору їх життєздатності; відповідність стратегічним цілям НБУ щодо забезпечення «стабільної, прозорої та ефективної банківської системи», що передбачає перехід до ризик-орієнтованого банківського нагляду; сприяння відкритості НБУ, у тому числі з урахуванням норм антикорупційного законодавства; підвищенні ефективності використання наглядових ресурсів шляхом застосування принципу пропорційності у визначенні обсягу, періодичності та застосуванні наглядових дій щодо банків залежно від рівня їх ризиків та системного впливу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Фінансовий стан банківської системи – це стан, у якому вона здатна виконувати такі функції: трансформація фінансових ресурсів; виявляти й оцінювати майбутні ризики з достатньою точністю та ефективно управляти ними; абсорбувати несподівані ризики і потрясіння фінансової системи і реальної економіки.

Діяльність банків України, в цілому, поступово стабілізується. Стверджувати, що сьогодні вона є стійкою, остаточно не можна. Але очевидним є факт, що банки стають більш прозорим та передбачуваним як для регулятора, так й для базових суб'єктів ринку. Наслідком чого є зміцнення довіри до нього та підвищення якості управління банківськими ризиками.

Таким чином, сучасний фінансовий стан банківської системи України вимагає прийняття трансформаційних заходів щодо покращення її функціонування. Дані напрями необхідно структурувати за проблемами, з якими стикнулася банківська система, а саме: вирішення питання якості активів та капіталізації банківської системи; стимулювання структурних перетворень у банківській системі; вирішення структурних дисбалансів в балансах банків задля стимулювання сталого розвитку банківської системи; розвиток корпоративного управління в банках; розвиток фінансових ринків та банківської інфраструктури; інституційна трансформація Національного банку України.

Список використаних джерел.

1. Коваленко В. В. Трансформаційні напрями розвитку банківської системи України. *Економічний форум*. 2015. №2. С. 286-295.
2. Самородов Б.В. Діагностика фінансового стану банків на основі аналізу їхньої надійності. *Вісник Університету банківської справи*. 2015. № 1 (22). С. 107-115.
3. Лисенок О.В. Інтегральна рейтингова модель оцінки фінансового стану банків. *Ефективна економіка*. 2011. № 9. URL: www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2286 (дата звернення 05.08.2020).
4. Лобачева І.Ф. Діагностика фінансового стану банківських установ в сучасних умовах. *Інноваційна економіка*. 2015. №3 (58). С. 223-227.
5. Федюшин М.П., Жаворонок А.В., Ковальчук Н.О. Аналітична оцінка фінансової стійкості та стабільності банківської системи України на основі індикаторів. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 6(74). С.83-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-59>.
6. Болдирев О.О. Оцінка використовуваних методів діагностики в системі механізмів управління попередження кризових ситуацій в банках. *Ефективна економіка*. 2011. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=870> (дата звернення 05.08.2020).
7. Погореленко Н.П., Лютый М.М. Діагностика умов функціонування банківської системи України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип.33. С. 198-204. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-33-39.
8. Васильєва Т., Леонов С., Афанасьєва О. діагностика банківських криз на основі розрахунку прогностичного індикатора кризи. *Вісник Національного банку України*. 2013. №11. С. 62-68.
9. Примостка Л.О. Вплив кризи на фінансовий стан банків. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 16. С. 138-146.
10. Коваленко В.В., Чопікова Є.В. Місце діагностики в системі антикризового управління банками. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 5. С. 362-366.
11. Коваленко В.В., Сергєєва О.С. Стейкхолдери та їх вплив на розвиток банківського бізнесу. *Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»*. 2. Вип. 2020. С. 75-85. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-2-8>.
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1/> (дата звернення 19.08.2020).
13. Рейтинг банків України 2020. Creditano. URL: <https://creditano.com/korysne/rejting-bankiv-ukrainy> (дата звернення 19.08.2020).
14. Top 1000 World Banks ranking (2019). The Banker. Global Financial Intelligence Since. URL: <http://www.thebanker.com/Top-1000>. (дата звернення 19.08.2020).
15. Здійснення Національним банком України безвізного банківського нагляду – новий вектор розвитку. Національний банк України. Департамент банківського нагляду м. Київ, травень 2019 р. URL: <https://old.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=95546872> (дата звернення 19.08.2020).

References.

1. Kovalenko, V.V. (2015), “Transformational directions of development of the banking system of Ukraine”, *Ekonomichnyy forum*, no.2, pp. 286-295.
2. Samorodov, B.V. (2015), “Diagnosis of the financial condition of banks based on the analysis of their reliability”, *Visnyk Universytetu bankivs'koyi spravy*, vol. 1, no. 22, pp. 107-115.
3. Lysenok, O.V. (2011), “Integrated rating model for assessing the financial condition of banks”, *Efektivna ekonomika*, no. 9, available at: www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2286 (Accessed 08 August 2020).
4. Lobacheva, I.F. (2015), “Diagnosis of the financial condition of banking institutions in modern conditions”, *Innovative economy*, vol. 3, no. 58, pp. 223-227.

5. Fedishin, M.P., Zhavoronok, A.V. and Kovalchuk, N.O. (2019), "Analytical assessment of financial stability and stability of the banking system of Ukraine on the basis of indicators", *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 6, no. 74, pp. 83-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-59>.
6. Boldyrev, O.O. (2011), "Evaluation of used diagnostic methods in the system of crisis management mechanisms in banks", *Efektivna ekonomika*, no. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=870> (Accessed 05 August 2020).
7. Pogorelenko, N.P. and Lyutyy, M.M. (2019), "Diagnosis of the conditions of functioning of the banking system of Ukraine", *Naukovyy visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu*, vol. 33, pp. 198-204. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-33-39.
8. Vasilieva, T., Leonov, S. and Afanasieva, O. (2013), "Diagnostics of banking crises based on the calculation of the forecast indicator of the crisis", *Visnyk Natsional'noho banku Ukrainy*, no. 11, pp. 62-68.
9. Prymostka, L.O. (2010), "The impact of the crisis on the financial condition of banks", *Finansy, oblik i audit*, no. 16, pp. 138-146.
10. Kovalenko, V.V. and Chopikova, E.V. (2016), "The place of diagnostics in the system of crisis management of banks", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 5, pp. 362-366.
11. Kovalenko, V.V. (2020), "Sergeeva OS Stakeholders and their impact on the development of the banking business", *Mizhnarodnyy naukovyy zhurnal "Ekonomichnyy dyskurs"*, vol. 2, pp. 75-85. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-2-8>.
12. Official site of the National Bank of Ukraine (2020), available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1/> (Accessed 19 August 2020).
13. Creditano (2020), Rating of banks of Ukraine 2020, available at: <https://creditano.com/korysne/rejting-bankiv-ukrainy> (Accessed 19 August 2020).
14. The Banker, Global Financial Intelligence Since (2019), Top 1000 World Banks ranking, available at: <http://www.thebanker.com/Top-1000>. (Accessed 19 August 2020).
15. National Bank of Ukraine (2019). Implementation of off-site banking supervision by the National Bank of Ukraine is a new vector of development. Department of Banking Supervision, available at: <https://old.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=95546872> (Accessed 19 August 2020).

Стаття надійшла до редакції 20.08.2020 р.